

Regeringsprogrammets mål

Det har skett en märkbar förbättring av befolkningens hälsa de senaste 40 åren. Detta är en följd av en samhällspolitik som främjar hälsa och välfärd, av en förbättrad levnadsstandard samt av att hälso- och sjukvården utvecklats. Den psykiska hälsan har dock inte förbättrats, liksom inte hälsan hos de med lägst utbildning och lägst inkomst. Målmedvetna och långtgående politiska lösningar är nödvändiga för den fortsatta förbättringen av finländarnas hälsa och utjämningen av de socioekonomiska och regionala hälsoskillnaderna.

Samhällspolitik

Samhället når inte framgång utan en välmående befolkning: välfärd och hälsa påverkar inlärningsförmågan, arbets- och funktionsförmågan samt möjligheterna att aktivt delta i samhällets och näromgivningens verksamhet. Om man försummar att främja hälsa och förebygga sjukdomar växer kostnaderna för sjukvård och de ekonomiska förlusterna för samhället skenar iväg.

Att främja hälsa kräver samhällspolitiskt beslutsfattande och att olika sektorer inom samhället deltar. Den offentliga makten ska säkerställa att det är lätt att ha sunda levnadsvanor. I det politiska beslutsfattandet avväger man i allmänhet de ekonomiska och även miljömässiga effekterna, men hur besluten påverkar välmående och hälsa utvärderas sällan.

Hur de samhällspolitiska besluten påverkan välfärden, hälsan och jämlikheten måste utvärderas i förväg och beaktas då lagstiftning, beskattning, inriktningen av offentlig finansiering och regeringens centrala program bereds och genomförs. Hur det offentliga beslutsfattandet påverkat välfärden, hälsan och befolkningsgruppernas jämlikhet ska utvärderas systematiskt även efteråt.

Hälsotjänsternas politik

Finlands system för hälsotjänster är enligt OECD:s undersökningar ett av de minst jämlika i väst: användningen av hälsotjänster och deras kostnader fördelar sig orättvist mellan olika befolkningsgrupper. Social- och hälsovårdsreformen erbjuder en möjlighet att utveckla tillgången till vård att bättre motsvara behovet. Finansieringen av hälso- och sjukvården måste också reformeras så att kostnaderna fördelas på ett rättvisare sätt än i dag.

I genomförandet av social- och hälsovårdsreformen ska man trygga tillgången till behovsbaserade kostnadseffektiva tjänster och rättvis finansiering av dem. Omfattande förebyggande tjänster och tidig diagnosticering av sjukdomar ska säkerställas. Det arbete med att främja hälsan som kvarstår som kommunernas ansvar måste planeras och genomföras tväradministrativt.

Forskning

Det finländska folkhälsoarbetet baserar sig på en omfattande, tillförlitlig kunskapsbas och högkvalitativ forskning. Med hjälp av kunskap från forskningen kan man främja befolkningens hälsa och välfärd och förebygga sjukdomar kopplade till levnadsvanor och miljö.

Kunskapsbasen för folkhälsan och forskningens resurser ska tryggas. Viktiga prioriteringar i forskningen är att minska hälsoskillnader och undersöka behoven hos den åldrande befolkningen. I utvecklingen och användningen av ny teknologi inom hälso- och sjukvården är den hälso nytta man påvisat med hjälp av forskningen ett centralt kriterium.

Tvöradministrativt NCD-preventionsprogram

Vår befolkning åldras, andelen befolkning i arbetsför ålder minskar och försörjningskvoten försämras. Om man kan förbättra arbets- och funktionsförmågan hos befolkningen i arbetsför ålder, mildras effekten av befolkningsstrukturen på den tillgängliga mängden arbetskraft märkbart.

Kroniska sjukdomar som cancer, hjärt- och kärlsjukdomar (inklusive störningar i hjärnans blodcirkulation), luftvägssjukdomar, diabetes samt psykiska störningar (speciellt depression) utgör en stor del av vår sjukdomsburda, både när det gäller sjukfrånvaro, förtidspension och vårdkostnader. Alla dessa sjukdomar kan i hög grad förebyggas genom att ändra livsstil: genom att minska användningen av tobaksprodukter och alkohol och genom att äta nyttigt och motionera tillräckligt. Den psykiska hälsan främjas dessutom genom trygga uppväxt- och levnadsförhållanden samt genom delaktighet.

Det är skäl att fortsätta arbeta för att användningen av tobaksprodukter ska upphöra till år 2040. Det är särskilt brådskande att ingripa i den alarmerande ökningen av snus användning samt förhindra ökningen av e-cigarettor och andra tobaksliknande produkter. Exponeringen för passiv rökning ska reduceras. Alkohol konsumtionen måste minska. Det sker effektivast genom att begränsa tillgången till alkohol och höja priset, men hela alkoholpolitiken måste reformeras. En hälsosam kost främjas genom att påverka livsmedlens tillgång och beskattning, sammansättning och andra kvalitetskrav samt marknadsföringen av dem. Man måste även satsa på kvaliteten hos massbespisning och övrig subventionerad bespisning (bland annat genom Hjärtmärkta måltider). Motion i vardagen och på fritiden främjas genom samhällsplanering och genom att skapa möjligheter att röra sig på arbetsplatserna, i skolorna och på daghemmen. Miljöer som främjar resurser och god interaktion men motverkar våld, mobbning och övergrepp stärker den psykiska stabiliteten. Organisationerna i Finlands NCD-allians erbjuder sin sakkunskap i planeringen och genomförandet av program för prevention av folksjukdomar. Organisationerna samarbetar redan med den offentliga sektorn för att förbättra befolkningens hälsa och förebygga kroniska sjukdomar.

Ett tvöradministrativt NCD-program grundas för att förbättra livsmiljöns hälsomässiga kvalitet, främja en hälsosam livsstil genom att påverka medborgarnas hälsolitteracitet och se över kostnaderna för, tillgången till och säkerheten hos produkter och tjänster som påverkar hälsan.

Tobakslagstiftningen reformeras att motsvara förändringarna i omvärlden och uppfylla målsättningen ett tobaksfritt Finland år 2040.

En totalreform av alkoholpolitiken utgående från social- och hälsovårdspolitikens behov utarbetas.

Finlands NCD-allians är ett samarbetsnätverk för de största folkhälso-, patient- och sakkunnigorganisationerna i Finland. Hjärnförbundet, Filha, Andningsförbundet, Finska Läkarföreningen Duodecim, Diabetesförbundet i Finland, Föreningen för Mental Hälsa i Finland, Finlands Hjärtförbund och Cancerföreningen i Finland deltar i samarbetet. Nätverkets organisationer spänner över de sjukdomar som är viktiga för folkhälsan och nationalekonomin. Organisationerna har sammanlagt 330 000 medlemmar.